14. 21; न हि कामापाये दाराणामतथात्वम् BālaKrī. ii. 20. 26 (*on* 3. 45); अतथात्वे तथाभावो यत्र स्यादथ चोद्यते S'ivDr. 3. 54; NayaVi. 229. 3 (*on* i. 2. 6); प्रतिपत्ता तु तथाभूतमप्यतथात्वेनाभिमन्यते TattvVai. 8. 11 (*on* 1. 3); न हि ज्ञानं स्वविषयस्य तथात्वमतथात्वं च युगपच्छक्नोति वेदयितुम् S'āstrDī. 20. 11 (*on* i. 1. 2); सतोः संयोगनाशस्यातथात्वात् TarkSam̐.(Ā.) 72. 8; अतथात्वविपर्ययत्वाद्युपाध्यन्तराधीनसंग्रहविभजनाभ्यां न्यूनाधिकोद्देशस्यापि शक्यत्वात् NyāyPari. 30. 5; विरक्तेन्द्रियाणामतथात्वात् AṇuBh. 101. 22 (*on* i. 4. 1); 278. 4 (*on* iii. 4. 18); ननु कथमव्यभिचारः ··· विपर्ययस्य ··· संशयस्य स्वप्नस्य वातथात्वात् TantrRaha. 2. 13; कारणस्यातथात्वे कार्यस्य तथात्वायोगात् S'ivārkaMaDī. ii. 55. 22 (*on* ii. 2. 1); ii. 350. 17 (*on* iii. 3. 38); मिथ्यात्वघटकाभावस्य चातथात्वात् GuruCandr. ii. 2. 23; अतथात्वेन ज्ञातान् व्यवहारान् पुनः···दृष्ट्वा···सभ्याः···दण्ड्याः VīraMi. 752. 1 (*on* 2. 305); द्रव्यत्वादेश्चातथात्वेनातिप्रसङ्गविरहात् S'aktiVā. 78. 2; उपमेयव्यङ्ग्यकोपगतभस्मीकरणपटुत्वस्यातथात्वात् RasGaṅ. 170. 2; अतथाभूतोऽयमर्थ इत्यतथात्वावधारणादप्रामाण्यसंवित्तिः MānaMe. 182. 2; त्वन्मते कारकचक्रप्रयोक्तुरेव कर्तृत्वेन घटस्यातथात्वात् VaiyāBhū. 46. 7 (*on* 9); न च वेदत्वस्यातथात्वादसिद्धिरिति वाच्यम् BhāṭṭCin. i. 140. 1 (*on* i. 1. 8); सकलविद्वच्चमत्कारकस्याप्यर्थस्यातथात्वात् SetuBa. 12. 31; अनन्वयोपमासमूहालम्बनरूपत्वेनातथात्वात् AlaṅkāKau.(Vi.) 7. 7; शंसने च शब्दमात्रस्य प्राधान्येनार्थज्ञानस्यातथात्वात् GoviBh. 272. 16 (*on* iii. 4. 23)

अतथात्वतस् (atathātva-tas) *adv.* due to being otherwise (i. e. *anitya*) तत्कार्यस्यातथात्वतः TarkSam̐.(Ā.) 43. 12; (not an oblation) हविषो वागशेषत्वाद् घृतादेर्हविरात्मनः। प्रयोजकत्वं तस्यैव नेतरस्यातथात्वतः NyāyMāVi. 227. 7 (*on* iv. 1. 12)

अतथादृष्ट (a-tathādṛṣṭa) *adj.* not observed so before अन्यथा ह्यतथादृष्टशिष्टाचारेषु ताम्बूलादिदानेष्वपि प्रसङ्गः स्यात् CaturCin. i. 94. 10.

अतथापरिणाम (atathā-pariṇāma) *m.* different modification तस्य चातत्त्ववादे हि विरोधं ब्रूमः न पुनस्तथाभूतस्यातथापरिणामे NyāySiA. 191. 8.

अतथाप्रतीति (atathā-pratīti) *f.* apprehension otherwise (in other ways) अतथाप्रतीतावन्यथाख्यातिप्रसङ्गात् NyāySiA. 265. 19.

अतथाप्रयुज्यमान (atathā-prayujyamāna) *adj.* being imposed in a wrong manner तथाप्रयुज्यमानस्यातथाप्रयुज्यमानस्य च दण्डस्य फलमिष्टमनिष्टं च क्रमेणाह VīraMi. 376. 15 (*on* 1. 356)

अतथाप्रवर्तन (atathā-pravartana) *n.* directing or employing in a wrong way तथा हि अतथाप्रवर्तनादनीप्सिता प्रीतिरप्रीतिरेव स्यात् JayaMa. 94. 18 (*on* 2. 1)

अतथाप्राप्ति (a-tathāprāpti) *f.* knowledge of adverse nature अतथाप्राप्तौ साक्षात्प्रामाण्यप्रसङ्गात् NyāyPari. 490. 16.

अतथाबोध (a-tathābodha) *m.* absence of required knowledge संस्कारे सत्यप्यतथाबोधात् KhaṇḍanKhā. 312. 18.

अतथाभाव (atathā-bhāva) *m.* the state of being otherwise, different nature न कार्यकारणभावेन पदार्थानां तथाभावोऽतथाभावो वा सिध्यति NyāyVār. 454. 17 (iv. 1. 8); 158. 18 (i. 2. 42); तथा सत्यतथाभावो बुद्ध्यनुत्पत्तिमाश्रितः S'lokaVār. 2. 101 (76. 2); 2. 86 (71. 5); 4. 220 (199. 5); विषयकृतो हि ज्ञानानां तथाभावोऽतथाभावो वा NyāyMañ. i. 8. 22; ब्रह्मणोऽप्यतथाभावस्त्वयैवैवं समर्थितः Sam̐viSi. 96. 15; अन्यथास्थितेरतथाभावेनावस्थितेः VakroJī. 207. 17; यथा हि संशयविपर्ययौ निराकरिष्येते तदा ज्ञानानुत्पत्तिविषयमेव अतथाभावचोद्यं भवति NyāyRa. 76. 9 (*on* 2. 101); (नेत्राणि···अम्भोजताम्···गमितानि) असावपि यदतथाभावान्मुञ्चत्युलूकविलोचने NaiṣC. 19. 40; (not real) आधारस्यातथाभावात् TarkSam̐.(Ā.) 59. 23; फलान्तरस्यातथाभावात् TattvCin. i. 9. 3; मुख्यानामेव काम्यत्वात्तेष्वेव परिचोदना। अङ्गानामतथाभावादुपांशुत्वं प्रधानगम् NyāyMāVi. 215. 17 (*on* iii. 8. 20)

अतथाभावविरस (atathābhāva-virasa) *adj.* unpleasant because of not being so (original) परिच्छेदव्यक्तिर्भवति न पुरःस्थेऽपि विषये भवत्यभ्यस्तेऽपि स्मरणमतथाभावविरसम् MālaMā. 1. 276 = SubhāRaK. 17. 20.

अतथाभावशङ्का (atathābhāva-śaṅkā) *f.* apprehension of being otherwise or false, doubt or apprehension of not being of the said nature अपौरुषेयी हि सा (चोदना) ··· अतः कथमतथाभावशङ्का Kāśi. i. 65. 24 (*on* 2. 21); KhaṇḍanKhā. 1306. 10; यत्रासंभावनया समीचीनयोरपि लक्षणप्रमाणयोरतथाभावशङ्कया प्रवृत्तिसंकोचस्तत्रैव संभावनोपयोगः NyāySu.(Ja.) 124A. 1 (*on* i. 1. 6); MānaMe. 185. 3.

अतथाभावापात (atathābhāvāpāta) *m.* occurrence or contingency of being otherwise न हि सत्त्वमेव तत्त्वं, तस्यानन्तरमेव निराकरणात्, असत्त्वस्य च अतथाभावापातात् TarkSam̐.(Ā.) 7. 11.

अतथाभावोपगम (atathābhāvopagama) *m.* acceptance of (some object's) not being of the said nature परदर्शनसिद्धान्तस्य भूरिकक्षाधाविनोऽपि ततः परकक्षाबाध्यमानत्वेनातथाभावोपगमात् KhaṇḍanKhā. 71. 6.

अतथाभिमत (a-tathābhimata) *adj.* not considered to be so अतथाभिमतानां चाप्रत्यक्षता यथा शब्दादिरूपसंनिवेशिनां सुखादीनां द्रव्यकर्मसामान्यसंयोगादीनां च PramāVāSvopVṛ. 72. 16.

अतथाभूत (a-tathābhūta) *adj.* [*f.* -ā] **i** false, unreal, not true, wrong, imaginary नन्वतथाभूतमप्यर्थं ब्रूयाच्चोदना S'ābaBh. 13. 4 (*on* i. 1. 2) = Kāśi. i. 65. 21 (*on* 2. 21) = NyāyRa. 50. 19 (*on* 2. 21); तत्राभिध्यायतेरतथाभूतमपि वस्तु कर्म भवति मनोरथकल्पितस्याप्यभिध्यायतिकर्मत्वात् BrahmSū-Bh.(S'aṅ.) 162. 16 (*on* i. 3. 13); यदि ज्ञानं भ्रमः स्यात् तदा वस्त्वतथाभूतमित्यवसीयते NyāySu.(Ja.) 449A. 11 (*on* ii. 3. 14); **ii** not existing in that manner अत्यन्तमतथाभूते निमित्ते श्रुत्युपाश्रयात्। दृश्यतेऽलातचक्रादौ वस्त्वाकारनिरूपणा VākyaPa. 1. 131; **iii** dissimilar, unlike भक्तिर्नामातथाभूतस्य तथाभाविभिः सामान्यम्, उभयेन भज्यत इति भक्तिः NyāyVār. 245. 9 (*on* ii. 1. 34); BhāvanāVi. 200. 3; अतथाभूते वस्तुनि योऽध्यारोपिततथाभावो ज्ञानविशेषः स उपचारः Nyās. i. 884. 5 (*on* iv. 1. 88); PrakaPañ. 88. 4; अतथाभूतस्यापुरुषभूतस्य स्थाणोस्तथाभाविभिः सामान्यम् TātpaṬ.(Vā.) 480. 22 (*on* ii. 2. 65); भावनोपरागेण ह्यतथाभूतोऽप्यर्थस्तथा भासते NyāyKuA. ii(2). 79. 14; NyāyVārPari. 480. 3; Loc. 14. 22 (*on* 1. 4); अतथाभूतेऽर्थे तथोत्पद्यमानं ज्ञानं विपर्ययः RājMār. 5. 7; अलिङ्गे लिङ्गाभिमानादतथाभूते तथाभूतानुमानमित्यनुमित्याभासः Kiraṇā. 266. 21; 16. 13; समारोपितोऽतथाभूतोऽपि तथात्वेनाध्यवसितो गुणेभ्य आयातत्वाद् गौणः Kāvyānu.(He.) 28. 7; 299. 1; सम्यक् सृष्टं संसृष्टम्। अतथाभूतमसंसृष्टम् TattvSam̐khyāṬ. 50. 8; S'rutaPra. ii. 48. 21 (*on* i. 3. 21); ii. 474. 28 (*on* iii. 3. 14); Ekāva. 8. 25(6) (259. 1); NyāySu.(So.) 7. 28 (*on* i. 2. 2); आगन्तुकधर्माश्रयो द्रव्यम्। अतथाभूतमद्रव्यम् NyāyPari. 5. 6; NyāySiA. 187. 18; वस्तुन्यप्यतथाभूते तथाभावप्रदर्शनम्। इन्द्रजालमिति प्राहुः PuruṣPa. 136. 2; PrakriKau. i. 947. 4; न त्वतथाभूतस्येत्यन्वयव्यतिरेकाभ्यामुक्तरसस्यैवैष धर्म इति निश्चीयते AṇuBh. 324. 14 (*on* iv. 2. 11); अतथाभूतानामुदाहृतलिङ्गानां बाधो युक्तः S'ivārkaMaDī. i. 181. 33 (*on* i. 1. 4); i. 251. 28 (*on* i. 1. 21); i. 300. 19 (*on* i. 2. 1); ii. 7. 13 (*on* ii. 1. 3); (अर्थयोः) कविसमयप्रसिद्ध्यनुरोधेनोपमानोपमेयत्वयोग्ययोरेव साधर्म्यमुपमा। न त्वतथाभूतयोः CitraMī. 6. 5; GuruCandr. ii. 249. 22; अतथाभूतस्यापि प्रमात्वे इच्छाद्वेषादेरपि प्रमात्वापत्तिः LaCandr. 429. 29; अन्यथा तात्पर्यविषयतया निर्णीतस्यार्थस्यैवातथाभूतस्यापरस्याप्यर्थस्य प्रथमं शाब्दधीः स्यात् RasGaṅ. 140. 12; MānaMe. 182. 2; अतथाभूतः प्रेतस्तथाभूतः संपद्यते BālamBha. i. 597. 14 (*on* 1. 255)

अतथाभूतता (atathābhūta-tā) *f.* the state of not being true प्रामाण्याप्रामाण्ये द्वे स्वतः, द्वे परतः, अप्रामाण्यं स्वतः प्रामाण्यं परतः इति पक्षत्रयेऽप्यतथाभूतताशङ्का NayaVi. 55. 9 (*on* i. 1. 2)

अतथाभूतत्व (atathābhūta-tva) *n.* the state of not being of a particular nature or type, the state of being different or dissimilar तमोव्यतिरिक्ताः पदार्था धर्मिणः प्रकाशस्वभावा न भवन्तीति साध्यम्, तमस्यतथाभूतत्वादिति हेतुः VakroJī. 8. 18; तच्च ज्ञानं न तत्त्वपदेन व्यवच्छेत्तुं शक्यम्। वस्तुतस्तस्य पञ्चसंख्यावच्छिन्नत्वेनातथाभूतत्वाभावात् KhaṇḍanKhā. 384. 5; मलमासमृतस्य ···मलमासगतक्षयाह एवाब्दिकश्राद्धं कर्तव्यम्। न तु शुद्धमासगतक्षयाहे, अतथाभूतत्वात् SmṛtiCan. v. 114. 6; NyāySu.(Ja.) 6A. 8 (*on* i. 1. 1); SarvaDa-Kau. 52. 25; ननु···अयं संदर्भो ब्रह्मपरः कर्तुं शक्यस्तथापि जीवसंकीर्तनादतथाभूतत्वं तस्य GoviBh. 73. 5 (*on* i. 4. 18)

अतथाभूतप्रतिज्ञा (atathābhūta-pratijñā) *f.* proposition about something not true अतथाभूतप्रतिज्ञया चोदनानामप्रामाण्यं प्रसाध्यते Kāśi. i. 111. 26 (*on* 2. 10) [cf. S'ābaBh. 13. 4 (*on* i. 1. 2)]

अतथाभूतवादिन् (atathābhūta-vādin) *adj.* stating something as not being true or as not being of a particular nature प्रमाणेन यथादृष्टं तथावादीति चेन्न। एकदेशे तथाभूतवादित्वेऽप्यंशान्तरेऽतथाभूतवादिन्यपि प्रसङ्गात् NyāySu.(Ja.) 6A. 8 (*on* i. 1. 1)

अतथाभूतविषय (atathābhūta-viṣaya) *adj.* having an object which is not true इदमेव हि ज्ञानस्य प्रामाण्यं यदर्थस्य तथाभूतत्वम्, अतथाभूतविषयस्य ज्ञानस्याप्रामाण्यात् NyāyRaMā. 33. 11.

अतथाभूतांशत्व (atathābhūtāṁśa-tva) *n.* the state of being a part of a different type अंशशब्दस्यानेकार्थत्वम्। तत्र मत्स्यादीनां स्वरूपांशत्वं जीवानां त्वतथाभूतांशत्वमित्येतत् कुत इत्यतोऽत्रागमवाक्यं पठति NyāySu.(Ja.) 453A. 12 (*on* ii. 3. 18)

अतथाभूतार्थ (a-tathābhūtārtha) *m.* object as different from its real nature, different from a real object इह तु कारणदोषादथाभूतार्थावभासः PañcPā. 10. 4 (*on* i. 1.1); अतथाभूतार्थनिश्चयो ह्यप्रामाण्यम् NyāyRaMā.